

**O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI VAZIRLIGI**

**IXTISOSLASHTIRILGAN TA'LIM MUASSASALARI AGENTLIGI
TIZIMIDAGI XORIJIY TILLARGA IXTISOSLASHTIRILGAN
MAKTABINING TAYYORLOV GURUHLARIGA QABUL IMTIHONI
MATERIALLARI
SPETSIFIKATSIYASI**

Toshkent – 2026

**IXTISOSLASHTIRILGAN TA'LIM MUASSASALARI AGENTLIGI
TIZIMIDAGI XORIJIY TILLARGA IXTISOSLASHTIRILGAN
MAKTABINING TAYYORLOV GURUHLARIGA QABUL IMTIHONI
MATERIALLARI SPETSIFIKATSIYASI**

Tayyorlov 2026/2027-o'quv yili

Mazkur spetsifikatsiya maktabga tayyorlov guruhlariga qabul qilinadigan nomzodlarni imtihondan o'tkazish, sinovida foydalaniladigan test topshiriqlarining mazmuni, qamrovi, turi, shakli, baholash mezonini va o'tkazilish tartibiga qo'yilgan talablarni belgilaydi.

I. Umumiy tamoyillar

Baholash maqsadi – talabgorlarning maktabga tayyorgarlik bo'yicha nazariy bilimlari, amaliy ko'nikma va qobiliyatlarini kompleks baholash. Mazkur baholash natijalari asosida maktabga qabul qilinadigan qarorlar valid (asoslangan) bo'lishini ta'minlash maqsadida baholashning barcha bosqichlarida validlik, ishonchlilik, adolat va shaffoflik tamoyillariga rioya qilinishi ta'minlanadi.

II. Me'yoriy asoslar

1. Vazirlar Mahkamasining 2023-yil 27-maydagi "Prezident, ijod, ixtisoslashtirilgan maktab va maktab-internatlariga o'quvchilarni saralab olish hamda qabul qilish tartibiga oid normativ-huquqiy hujjatlarni tasdiqlash to'g'risida"gi 214-son Qaror.

2. O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta'limi vazirligi huzuridagi Ixtisoslashtirilgan ta'lim muassasalari agentligi tizimidagi xorijiy tillarga ixtisoslashtirilgan maktabiga o'quvchilarni saralab olish va qabul qilish tartibi to'g'risidagi Nizom.

III. Baholash qamrovi

Birinchi bosqich imtihon savollarining har bir varianti bitta to'g'ri va unga muqobil bo'lgan javobga ega 10 ta mantiqiy test topshiriqlaridan iborat. Bunda yopiq test topshiriqlaridan (*yagona to'g'ri javobni talab qiladigan test topshiriqlari(Y1)*, *moslashtirishni talab qiladigan test topshiriqlari(Y2)* va *ketma-ketlikni talab qiladigan test topshiriqlari(Y3)*) foydalaniladi. Test topshiriqlari uchun 60 minut vaqt beriladi. Har bir test topshirig'i baholanadigan bilim va ko'nikmalari ko'lamiga ko'ra 3,1/2,1/1,1 ballardan biri bilan baholanadi.

Ikkinchi bosqich har bir varianti 5 ta savoldan iborat bo'lgan og'zaki va amaliy topshiriqlardan iborat. Bu bosqichda har bir o'quvchiga 15 minut vaqt beriladi.

Test topshiriqlarining mazmuni

Intellektual qobiliyat (mantiqiy fikrlash) darajasini aniqlash bo'yicha test topshiriqlari quyidagilar asosida shakllantiriladi:- Raven (noverbal intellektni aniqlash); - Ayzenk (intellektual koeffitsiyentni aniqlash); - Amtxauer (intellekt tuzilishini diagnostika qilish); - Veksler (IQ ni baholash, umumiy intellekt va uning tarkibiy komponentlarini diagnostika qilish). Test topshiriqlari o'quvchilarning mantiqiy fikrlash, mantiqiy ketma-ketlik va mantiqiy bog'liqlikni to'g'ri anglash, dalillarni solishtirish va ular o'rtasidagi aloqani aniqlash, tushunchalarni tasniflay olish qobiliyatini baholanadi.

1-bosqich.

Test topshiriqlarining mazmun sohasi va baholanadigan konstruktleri bo'yicha taqsimoti

1-jadval

Mazmun soha	Konstruktler	Savollar soni	Ball
Fazoviy fikrlashga testlar	- shakllarning xossasiga ko'ra o'xshashlarini aniqlaydi;	1 ta	1,1
	- vizual elementlar orasidagi qonuniyat asosida yetishmayotgan qismini mantiqan tanlaydi;	1 ta	3,1
	- elementlar orasidagi qonuniyatni aniqlaydi;		2,1
	- elementdagi yetishmayotgan qismini topadi;		1,1
	- obyektlar joylashuvi, ular o'rtasidagi bog'liqliklarni mantiqan o'rnatadi;	1 ta	3,1
Abstrakt mantiqiy fikrlashga testlar	- obyektlar joylashuvi o'rtasidagi bog'liqlikni topadi;		2,1
	- obyektlar joylashuvini aniqlaydi;		1,1
	- obyektlarning muhim belgi va xususiyatlari aniqlaydi;	1 ta	2,1
	- obyektlarning muhim belgisini aniqlaydi;		1,1
	- keltirilgan namuna asosida tasvirning simmetrik shaklini aniqlaydi;	1 ta	2,1
Abstrakt mantiqiy fikrlashga testlar	- keltirilgan namuna asosida tasvirning shaklini aniqlaydi;		1,1
	- obyektlarning joylashuidagi mantiqiy ketma-ketligini aniqlaydi;	1 ta	2,1
	- obyektlarning joylashuvini aniqlaydi;		1,1
Abstrakt mantiqiy fikrlashga testlar	- tasavvurda shakl va obyektning muayyan burchak ostida aylantirish bo'yicha mulohaza qiladi;	1 ta	3,1

	a) tasavvurda shakl va obyektning muayyan yoʻnalishini aniqlaydi; b) namunadagi shakl va obyektning aniqlaydi;		2,1 1,1
Raqamli testlar	- mantiqiy masalalarda sonli boshqotirmalarning qonuniyatini aniqlaydi;	1 ta	1,1
Verbal mantiq	- tushuncha yoki tasvirlarning oʻzaro bogʻliqligini birlashtiruvchi xususiyatlarini ajrata oladi: a) tushuncha yoki tasvirlarning oʻzaro bogʻliqligini ajrata oladi;	1 ta	2,1 1,1
	- obyektidagi shakllarning joylashuvi va oʻzgarishidagi qonuniyatni aniqlab, mantiqiy xulosa chiqaradi: a) shakllarning joylashuvi va oʻzgarishidagi qonuniyatni aniqlaydi; b) obyektga mos shakllarni aniqlaydi;	1 ta	3,1 2,1 1,1
		Jami	23

2-bosqich.

Suhbat savollarining mazmun sohasi va baholanadigan bilim va koʻnikmalari boʻyicha taqsimoti

<i>Mazmun soha</i>	<i>Bilim va koʻnikmalar</i>	<i>Savollar soni</i>
Ijtimoiy-hissiy rivojlanish. “Men” tamoyili.	- oʻzi, oilasi, davlatining muhim elementlarini bilish, hamda ularga oʻz munosabatlarini hissiyotlari orqali ifoda eta olish;	1
Yozuv mashqlari.	-harakat yoʻnalishlarini tushungan holda qogʻozga rasmlarni toʻgʻri joylashtirib, nuqta va chiziqlarni birlashtirib rasm chizish; mantiqiy fikr yuritish va mavhum tushunchalar bilan ishlash;	1
Ijodiy rivojlanish. Nutq. Muloqot.	-kuzatilayotgan voqea va hodisalarni tushuntirib, umumlashtiruvchi soʻzlarni qoʻllash bilan tabiat hodisalarini turli omillarga bogʻliqligini tushuntirish. Muammolarni yechishda gʻoyalar taklif etish; noodatiy fikrlash va turli yechimlarni taklif etish; - berilgan soʻzlarni boʻgʻinlash, moslash, farqlash, qarama-qarshi, yaqin maʼnolilarini hamda birinchi	3

	tovushini aniqlash; o'z fikrini aniq bayon qila oladi, lug'at boyligi katta; - syujetli rasm asosida hikoya tuzish; voqealar haqida hikoya qilganida faqat zarur tafsilotlarni keltirish;	
--	--	--

IV. Baholash mezonlari

Birinchi bosqich test topshiruvchining eng yuqori natijasi 23 ballni tashkil qiladi.

Ikkinchi bosqich suhbat jarayonida har bir to'g'ri javob 10 ballgacha jami 5 ta savol 50 ballgacha baholanadi hamda ikki bosqich uchun umumiy eng yuqori natija 73 ballni tashkil etadi.

V. Suhbat bosqichining o'tkazilish tartibi

1. Tanlovning ikkinchi bosqichi suhbat shaklida o'tkaziladi.
2. Talabgorlar 5 ta savoldan iborat biletni tanlaydi.
3. Biletni tanlagach, tayyorlanish uchun alohida vaqt berilmaydi.
4. Har bir nomzodga javob berish uchun 15 daqiqa vaqt beriladi. Zarur bo'lsa, qo'shimcha savollar berilishi mumkin.

Suhbat jarayonida nomzodlarning ijtimoiy-hissiy rivojlanish darajasini "Men" tamoyili asosida bayon qila olish, nutqni tinglash, tushunish, so'zlash va muloqot qilish, yozuv mashqlarini bajarish, muammoli yechimlarda qaror qabul qilish ko'nikmalari bilan baholanadi.

BAHOLASH RUBRIKASI

Indikatorlar /baholash mezonlari	10 ball (yuqori)	8 ball (yaxshi)	6 ball (o'rta)	4 ball (qoniqarli)	2 ball (past)
“Men” tamoyili asosida ijtimoiy- hissiy rivojlanishni ifodalanganligi	O‘zi, oilasi, davlati haqida ma’lumotlarni yo’naltiruvchi savollarsiz gaplarni o‘zaro bog‘lab fikrini aniq, ravon bayon etib, hissiy munosabati, o‘z orzularini tushunarli ifodalasa	O‘zi, oilasi haqida ma’lumotlarni yo’naltiruvchi savollar bilan gaplarni o‘zaro bog‘lab fikrini bayon etib, ammo hissiy munosabatlari va orzularini qisqa ifodalasa	Faqat o‘zi haqida ma’lumotlarnigina yo’naltiruvchi savollarsiz aytib, hissiy munosabati va orzularini qisqa ifodalasa	Faqat o‘zi haqidagina ma’lumotlarni yo’naltiruvchi savollar bilan aytsa	O‘zi haqidagina ma’lumotlarni yo’naltiruvchi savollar bilan ham, qisqa yoki noto‘g‘ri aytsa
Yozuv mashqlarining aniqliligi	Namunadagi tasvirni nuqtali yoki katakli maydonga to‘g‘ri joylashtirib, harakat yo‘nalishini to‘g‘ri, tartibli aks ettira olsa, yozuv qurollaridan ergonomik jihatdan to‘g‘ri tutsa, topshiriqdagi tasvirni aniq chizib bera olsa	Qog‘ozga tasvirni nuqta yoki kataklar orasiga to‘g‘ri joylashtirib, yozuv qurollarini ergonomik jihatdan to‘g‘ri tutsa, topshiriqdagi tasvirni 1 ta xatolik yo‘l qo‘yib chizib bersa, harakat yo‘nalishini to‘g‘ri, tartibli aks ettira olmasa	Qog‘ozga tasvirni nuqta yoki kataklar orasiga to‘g‘ri joylashtirib, yozuv qurollaridan ergonomik jihatdan to‘g‘ri tutsa, topshiriqdagi tasvirni chizishda 2-3 ta xatoliklarga yo‘l qo‘ysa, harakat yo‘nalishini to‘g‘ri, tartibli aks ettira olmasa	Qog‘ozga tasvirni nuqta yoki kataklar orasiga joylashtirishda 4-5 ta xatoliklarga yo‘l qo‘ysa, harakat yo‘nalishini to‘g‘ri, tartibli aks ettira olmasa, ammo yozuv qurollaridan ergonomik jihatdan to‘g‘ri tutsa,	Topshiriqdagi tasvirni o‘zgartirib yo‘nalishlarida xato qilsa, yoki uni tushunmay bajara olmasa
Nutq. Muloqot. Ijodiy topshiriqlarni shartlariga mosligi	Topshiriqlarda ko‘rsatilgan muammo yechimini aniqlab, ushbu yechim uchun eng qulay, noodatiy va to‘g‘ri yo‘lni tanlash, predmetlardan unumli foydalanib tasvir yarata olsa, so‘z, gap, bog‘lanishli matnni yo’naltiruvchi savollarsiz tuzsa, fikrlarini aniq, tizimli, to‘liq xulosalab, o‘z hissiyotlarini izohlagan tarzda bajargan bo‘lsa	Topshiriqlarda ko‘rsatilgan muammo yechimini aniqlay olsa, ammo ayrim predmetlardangina foydalanib tasvir yarata olsa, so‘z, gap, bog‘lanishli matnni yo’naltiruvchi savollarsiz tuzsa, fikrlarini aniq, tizimli, to‘liq xulosalab, ammo o‘z hissiyotlarini izohlay olmasa	Topshiriqlarda ko‘rsatilgan ayrim predmetlardangina foydalanib tasvir yarata olsa, ammo muammo yechimini aniqlay olmasa, so‘z, gap, bog‘lanishli matnni yo’naltiruvchi savollar yordamida tuzsa, fikrlarini qisqa bayon etsa, ammo o‘z hissiyotlarini izohlay olmasa	Topshiriqlarda ko‘rsatilgan ayrim predmetlardangina foydalanib muammo yechimiga mos bo‘lmagan tasvir yaratsa, so‘zni yo’naltiruvchi savollar yordamida, gap, bog‘lanishli matnni yo’naltiruvchi savollar yordamida ham tuza olmasa, fikrlarini bayon eta olmasa	Topshiriqdagi barcha so‘zlarni xato aniqlaydi, yoki uni tushunmaydi va bajara olmasa

V. Imtihon tartibi

Taqiqlangan vositalar: imtihon vaqtida mobil telefon, aqlli soat, planshet yoki elektron eslatmalardan foydalanish qat'iyan man etiladi.

Axloq va intizom: nusxa ko'chirish, yordam so'rash yoki yordam berish, imtihon davomida gaplashish, ruxsatsiz chiqish kabi holatlar taqiqlanadi.

Nazoratchi qoidabuzarlikni aniqlaganda, uni rasmiylashtirib, tinglovchini testdan chetlashtiradi va natijasi bekor qilinadi.